

## Oponentský posudek na bakalářskou práci

<i>Název práce (rok):</i>	Specifické poruchy učení a chování u dospělých jedinců – vyrovnávání se s handicapem (2009)
<i>Studijní obor:</i>	Psychologie a speciální pedagogika
<i>Autor/ka práce:</i>	Zuzana Pospíšilová
<i>Vedoucí práce:</i>	PaedDr. PhDr. Anna Kucharská, Ph.D.
<i>Oponent/ka:</i>	Mgr. Eva Chalupová

---

Autorka si zvolila pro svou bakalářskou práci téma, které je v současné době velice aktuální, ale v českém odborném prostředí zatím nebyla této problematice věnována přílišná pozornost. Teprve od roku 2007 má odborná veřejnost k dispozici manuál k diagnostice specifických poruch učení u dospělých osob. Je obecně známo, že až na základě kvalitní diagnostiky lze stanovit vhodné reedukační a intervenční strategie a metody. Oblast reedukace a intervence u dospělých osob se specifickými poruchami učení u nás není pokryta vůbec. Prakticky neexistuje žádná instituce, kam se mohou osoby s těmito problémy obrátit o pomoc.

Proto se autorka bakalářské práce oprávněně ptá: Jak se tyto osoby v dospělém věku samy vyrovnávají s handicapem? Jaké obtíže mají při studiu, v zaměstnání, v osobním životě a jaké volí strategie pro překonávání problémů a obtíží? Postrádají odbornou pomoc?

Autorka člení svou práci klasicky na dva hlavní oddíly: teoretickou část a praktickou část – výzkum.

Teoretická část bakalářské práce vychází z domácí i zahraniční literatury, která je v České republice dostupná. Dále autorka několikrát odkazuje i na literaturu cizojazyčnou.

První část teoretického oddílu je zaměřena na obecné vymezení problematiky, definici specifických poruch učení a chování, obecné projevy a zvláštní kapitola věnuje emočním a sociálním aspektům poruchy v dětství.

Druhá část se zaměřuje na specifičnost poruch učení a chování v dospělém věku.

Samostatná kapitola je věnována emočním reakcím dospělých jedinců se specifickými poruchami učení a chování. V úvodní části této kapitoly chybí odkaz na literaturu, ze které doslovně čerpá výčet emočních stavů uvedený a podrobněji rozebraný v jednotlivých podkapitolách. Ovšem oceňuji, že obsahové naplnění těchto podkapitol zahrnuje informace zpracované i z další odborné literatury – především „obecnějšího“ rázu.

Teoretická část je srozumitelná a přehledná a poskytuje základ pro následující výzkum a závěrečnou diskusi.

Výzkumná část čerpá ze čtyř semistrukturovaných rozhovorů, které autorka analyzuje a interpretuje. Postupným zpracováním dat dospěla autorka k osmi hlavním kategoriím, jejich podrobná analýza je hlavní náplní teoretické části (kapitola 3.2). Trochu „uměle“ může působit zařazení samostatné kapitoly Pozitivní aspekty specifických poruch učení a chování, ale jedná se o velmi aktuální a nový způsob nahlížení na specifické poruchy učení u nás i v zahraničí a autorka zřejmě z nadšení, že i probandí jejího výzkumu sami zmiňovali pozitivní aspekty poruchy, věnovala tomuto tématu celou kapitolu.

Určitě nelze z této studie vyvozovat (a autorka práce na to ani neaspiruje) obecné závěry týkající se celé populace dospělých osob se specifickými poruchami učení a chování (vzhledem k velikosti zkoumaného vzorku a k jeho charakteristikám, chybějícímu srovnání s běžnou populací atd.). Přesto však je tato studie velmi zajímavá, přínosná a

v naší republice ojedinělá. Kromě zjištění, která potvrzují a v něčem možná i upřesňují především ze zahraničních zdrojů známé poznatky, autorka v závěru nastiňuje další možnosti směřování v této oblasti – např. vytvoření různých intervenčních programů a vůbec systému poradenství pro tyto osoby. K tomu lze určitě využít i některé dílčí závěry této práce.

Na závěr lze konstatovat, že bakalářská práce Zuzany Pospíšilové je po stránce obsahové i formální na velmi dobré úrovni, autorka velmi dobře zpracovala zjištěná fakta, dokázala je analyzovat a interpretovat.

Bakalářskou práci Zuzany Pospíšilové doporučuji k obhajobě.

V Praze . dne 22. 5. 2009...

Mgr. Eva Chalupová